

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. D. Henr. Harphii Theologi Ervditiss. Ordinis
Minorvm, Ac Rervm Divinarvm Contemplatoris eximij.
Theologiae Mysticæ Libri Tres**

Henricus <Herpius>

Coloniæ, 1611

De octauto scalari gradu amoris, qui dicitur Amor liquidus. Cap. XXXVIII.

urn:nbn:de:hbz:466:1-37362

Quia sapor ille, mentem spiritualibus delitijs inebriat, & ab exterioribus abstractâ, sua virtute Deo conglutinat. Et quanto amor vehementior, & intelligentia lucidior, tanto validius ac profundius mentem in se rapit, quousque tandem animus cuncta, quæ sub Deo sunt, abijcit, & in solo diuinæ contemplationis radio liberè se figit, licet breuiter in quodam velut corusco luminis cælitus emicantis fulgore. Quia corpus, quod corrumpitur, aggravat animam, & deprimit terrenam habitatio sensum multa cogitantem. Quanto tamen feruentius ab inferiorum memoria nostra mens ad superna sustollitur, tanto perfectior erit deuotio, & lucidior contemplatio, ac plenior, suauior, prolixiorque diuinorum amplexuum felix inhaesio. Quia simul vtrisque nostra mens intenta esse non potest, eò quòd ab inuicem sicut lux à tenebris diuisa permanent.

Sap. 9.

Esuries amoris quæ

Ex hac igitur subleuatione mentis & puritate contemplationis, in tantum homini accrescit esuries amoris, quòd per excessum sui ipsius se iugiter immolâdo, tandem in operatione sua deficiat, & extremo spiritu defessus, ab amoris igne resolutus, quodammodo dulciter annihilatur. Esurit enim Deum plenè degustare, quem tamen capere nullo conamine præualet, sed in singulis diuinis irradiationibus, ipsemet à Deo comprehenditur, & recenti semper amoris tractu in dilectum trahitur: sicque viribus proprijs paulatim destituitur, sicut Psalmista loquitur de affectu regni cælestis: *Quam, inquit, dilecta tabernacula tua Domine virtutum, concupiscit & deficit anima mea in atria Domini, sicut vua in torculari pressa deficit, scilicet à se fluens in naturam vini. Vnde idem ait: defecit in salutare tuum anima mea. defecit, inquam, à se fluendo per amorem, in salutare tuum, id est, Christum. Et ex illo tractu amoris diuini talis esuries in eo iugiter renouatur.*

Psalm. 83.

Psalm. 118.

De octauo scilicet gradu amoris, qui dicitur Amor liquidus.

Cap. XXXVIII.

¶ Ioan. 4.
Adhæsiō
mutua vt
contingat.

Querit Doctor sanctus secunda secundæ quæstione 29. Vtrum amor causet mutuam inhaesionem, vt scilicet amans sit in amato, & conuerso: sicut de amore supernaturali dicit Ioannes in Canonica sua: *deus charitas est, & qui manet in charitate, in Deo manet, &c.* Non enim videtur possibile, quòd continens sit contentum. Ad hoc respondet ibidem: Quòd effectus mutue inhaesionis dupliciter in-

intelligi potest. Primò, quantum ad vim apprehensiuam, & sic amatum in amante esse dicitur, in quantum amatum immoratur in apprehensione amantis, secundum illud ad Philippenfes: *Ed quòd habetis vos in corde.* Sic enim amatum est in amante, in quantum est impressum in affectu eius per quandam complacentiam. Contra verò secundum eandem vim, amans est in amato, in quantum amans non est contentus amati superficiali apprehensione, sed singula, quæ ad amatum pertinent, intrinsecus nititur disquirere: & sic ad interiora illius ingreditur, sicut de Spiritu sancto (qui amor est) dicitur prima ad Corinthios: *Quòd omnia scrutatur, etiam profunda Dei.* Secundò, quantum ad vim appetitiuam, amatum esse dicitur in amante, prout est per quandam complacentiam in eius affectu, vt in eo, vel in bonis eius, per præsentiam eius delectetur, vel etiam in absentia per desiderium: & hoc propter amati complacentiam interius radicatum. Contra verò amans est in amato, Primò, per amorem concupiscentiæ, quæ scilicet non requiescit in quacunquere extrinseca, aut superficiali adeptione vel fruitione amati, sed quærit amatum perfectè habere, quasi ad intima illius perueniēs. Vel, Secundò, per amorem amicitie, quo scilicet reputat bona vel mala amati sicut sua, vt quasi ipse in amato suo videatur bona vel mala pati & affici. Et idè proprium est amicorum idem velle & idem nolle, ac in eodem contristari & gaudere, secundum Philosophum nono Ethicorum, & secundo Rhetor. vt sic in quantum quæ sunt amici, sua, æstimat, amans videatur esse in amato, velut idem factus in eo. O felix in hæsis, qua Deo sic in hæret, quia cum eo spiritus vnus efficitur. *Amice ergò ascende superius.*

Secundum naturales, ignis ex sua subtilitate virtutem habet suam in alio corpore immediatissimè vnitiuam, veluti si quodam modo materia vniretur suæ formæ, vt patet in ferro ignito & carbone inflammato, in quibus talis coniunctio vtriusq; perficitur, quòd inter vnus & alterius substantiam, sensibilis differentia non habetur. Et hoc idè quia inter omnia elementa, ignis minimum habet de materia & plurimum de forma, ita quòd propter suam subtilitatem videtur quasi non habere corpulentiã. Additus enim alteri corpori, non videtur ipsum augere, quia ferrum non inuenitur maius ignitum, quàm frigidum, eundem cum illo locum occupans, & gradum huius amoris, qui liquidus dicitur, aptè nobis designans, quo scilicet

cet spiritus amantis & amati felici copula in inuicem fluunt. Nam in amore liquido ipsa mens in abyssum amoris diuini rapitur. Quo scilicet absorpta, sese cum omnibus creatis perfecte relictis; tota liquefcens, in æternum amorem effluit. Dumq; ab illo diuini amoris incendio circumdatur, & intimè penetratur, tunc vndique vehemèter inflammatur. Et sic animus humanus seipsum exuens, diuinum quendam affectum induit, ac inspectæ pulchritudini configuratus, totus in aliam figuram transit. Sicut enim ferrum naturaliter nigrum & frigidum, dum in ignis incendio moram facit, paulatim nigredinem deponit, & ignis in se similitudinè trahit, donec totum liquefiat, & à se deficiat, ac in aliam penitus qualitatem transeat: sic anima diuini amoris incendio penitus absorpta, prius incallescens, tandem incandescit & liquefcit, à priori statu penè deficiens, & sic vnus cū Deo spiritus efficitur, quia in se tota liquefit, & in illū, quem diligit, tota liquefcens fluit. Vnde, sicut ignis in se materiam conuertit, in quam agit, sic amor diuinus animam in se conuertit, quam accedit. Et sicut varia metalla igne resoluta, pariter in vnum confluunt: sic Deus, & anima inter se longè diuersa in vnum spiritum per amoris ignem confluunt. Quia ex hoc igne amorosa corda liquefcunt, liquefcendo deficiunt, deficiendo transeunt, transeundo vniuntur, & vnita perficiuntur, dum in illam vnitatem transeundo perueniunt, quam Iesus à Patre postulans, ait; *Rogo Patrem, vt vnum sint, sicut & nos vnum sumus.* Ita hic liquidus amor post felicem luctam consequitur benedictionem, nec iam de cætero velut agens luctam continuat: sed potius ab affluentia diuini spiritus luctam patiendò prosequitur, eò quòd omnibus viribus ab actionibus suis sabbatizantibus, & veluti penitus destitutis, sola virtus amatiua superior negotium suum prosequi nititur, donec ad intimum amplexum dilecti perducatur, & illic tandem ipsa feliciter absorbeatur.

Ioan. 17.

Amoris li-
quidi sig-
na tria.
Affectio-
nes eccla-
sticæ.

Ceterum, amoris huius similiter tria signa possunt assignari. Primum signum, sunt affectiones ecclasticæ: Quia, secundum Dionysium, talis amor in Deum tendens, est faciens ecclasticum spiritum, eò quòd amor non permittit tales amatores esse sui ipsorum per mentis sobrietatem, sed eorum, qui amantur per mētis excessum. Et ideo qui sui non sunt, sed aliorum, extra se sunt. Hinc etiam dicit Bernardus: Quòd non est præsentior spiritus vbi animat, quàm vbi amat. Hic autem

autem excessum charitas facit, quæ per fortissimâ suam inclinatio-
nem tendentiâ causat vehemètem in rem amatam. Vnde dicit Ver-
cellen. in Prologo super Cant. adducens illud Apostoli: *Viuo autem,* Gal. 2.
vita naturali, iam non ego. Permutationem enim excessiuam ad æter-
nitatis immensitatem, quasi absorptus & officio proprio suspensus
dimoueor, doceor, & regor vita supersubstantiali, cui vnior, qua re-
pleor: *viuit verò in me Christus*, id est, sicut anima sobria me regit natu-
raliter, & disponit ad omnem actum inferiorem, sic virtus Chri-
sti, cui vnior, gratuitò me viuificat, & ad omnia disponit. Et hoc di-
xit sicut verus amator, qui in solum summè & verè diligibile bo-
num immediatè, & propter ipsum solum superintellectualiter ten-
dit. Et hic quidem amator diuinum continuè petit osculum illud,
quod sponsa præmittit in amoris Cantico, dicens: *Osculetur me osculo* Cant. 1.
oris sui. Super quo verbo dicit Bernardus: Ego arbitror neminem Apoc. 2.
facilè scire, quid sit hoc osculum, nisi qui accipit. Est quippe *manna*
absconditum: & solus qui edit, adhuc esuriet. *Fons est signatus*, cui non Cant. 4.
communicat alienus, sed solus *qui bibit*, adhuc sitiet. Nò est cuiuslibet Ioan. 4.
hominis, sed si quis semel ex ore Christi susceperit, probabile ha-
bet experimentum, quod profectò sollicitat & cogit amplius ad pe-
tendum. Hoc osculum, sola & rara perfectio experitur. Oportet e-
nim sponsam Christi, quæ præsumit hoc osculum petere, sponsum
suum amare castè, amare sanctè & ardentè. Castè, vt ipsum solum,
& non alium amet, petat, vel quærat. Sanctè, quia non in concupi-
scentia carnis, sed in puritate spiritus. Ardentè, vt ita amore sponsi
inebrietur, quod maiestatem non cogitet. Nam si cogitaret, non
præsumeret hoc osculum petere veluti ab æquali, ab eo, *qui respicit* Psal. 103.
terram, & facit eam tremere. Hoc autem osculum, nihil aliud esse cre-
dimus, nisi Spiritum sanctum, ad consolationem animæ sanctæ
missum. Sicut enim osculantium spiramen permiscetur, vt vnus an-
helitus iudicetur, sic Spiritus sanctus spiritui nostro immisus, fit
vnus spiritus cum eo.

O felix sponsa, quæ tali copula digna iudicaris. Nam si viderit te
sponsus ad amorem suum inardescere, & impatienti desiderio pal-
lescere, accelerabit ad te, & ad copulam mutuam se offeret, præbebit
oscula, iunget amplexus. O lætam diem talium nuptiarum, & felix
sponsa tali coniugio digna. Nihil mirum, si tunc sponsus & sponsa
cantant amoris cantica. Dicit autem Bernardus: Quòd illa amoris

X x x x x can-

cantica, sola vnctio docet, addiscit experientia, experti cognoscunt, inexperti inardescunt. Non est enim strepitus oris, sed iubilus cordis, non sonus labiorum, sed motus gaudiorum, voluntatum, non vocum consonantia, sola que cantat, & cui cantatur, audiunt, id est, sponsus & sponsa, Christus & anima. Qui autem donum hoc consequi desiderat, oportet eum esse in spiritu cum Iohanne, qui ait: *Ego Iohannes sum in spiritu*. Super quo dicit Richardus: Quod hoc est spiritum in spiritu esse, semetipsum intra semetipsum totum colligere, & ea, quae circa carnem, vel in carne geruntur, interim penitus ignorare. Talis enim illis solis interest per memoriam & intellectum, quae in spiritu, vel circa spiritum aëtantur. Spiritum autem esse sine spiritu, est semetipsum extra semetipsum, & supra semetipsum totum effundere, & in illud diuinitatis arcanum totum intrare, & à suo esse transiens, in diuinum spiritum penitus deficere, ita ut ipse iam non sit ipse, eò dum taxat tempore, quo Domino iam incipit altius inhaerere. Et de his bene dicit Gregorius in Homilia quadam: Sunt nonnulli, qui supernae contemplationis facibus accenti, in solo Conditoris sui desiderio anhelant. Nil iam in hoc mundo cupiunt, solo aëternitatis amore pascuntur: terrena quae abijciunt, cuncta temporalia mente transcendunt. Amant & ardent, in ipso ardore suo requiescunt. Quid istos nisi Seraphim dixerim? quorum cor conuersum est in ignem diuini amoris?

Prospera
omnia &
aduersa
fufcipien-
da de ma-
nu Dei.
2. Cor. 7.
Rom 8.

Secundum signum diuini amoris, est omnia aduersa sicut prospera pro Christo desideranter amplecti, cum Paulo dicente: *Repletus sum consolatione, super abundo gaudio, in omni tribulatione nostra*. Nimirum, quia in hoc gradu, secundum modum aliquem, efficitur anima immortalis & impassibilis. Immortalis quidem, eò quod à vera vita separari nõ potest. *Qui*, inquit Apostolus, *nos separabit à charitate Christi? tribulatio, an angustia?* Et postea subdit: *Certus sum, quia neque mors, neque vita, &c. poterunt nos separare à charitate Dei, quae est in Christo, Iesu Domino nostro*. Sic & impassibilis efficitur, quia nulla damna, nullumque dispendium sentit: sed in omni aduersitate dulciter hilarescit. Quia quicquid illi infertur ad pœnam, totum præsumat ad gloriam. Hinc etiam nullam resistantiam præterdit, nisi in his dumtaxat, quae separationem à Deo, vel elongationem causare noscuntur: sicut metallum liquatum, ad tactum cuiuslibet rei protinus cedit, quod non liquatum resistit. Cuius est ratio, quia talis amor men-

sem ab amore vitæ præsentis funditus auerit, & occidendo velut insensibilem reddit, ita quòd pœnam quamcunque, & ipsam denique mortem cum gaudio suscipere facit. Nec propter hoc ab amore desistit, vel in minimo tepescit, sed magis inardescit. Vnde sponsa, cum dilectum quæsisset in lectulo, nec inuenisset: *Surgam*, inquit, *& circumbo ciuitatem, per vias & plateas quaram, quem diligit anima mea. Quæsiui illum, & non inueni, sed inueniunt me vigiles, qui circumueant ciuitatem: percusserunt me, & vulnerauerunt me custodes murorum.* Mira res, quòd nihilominus statim subinfert: *Aduro vos si in ierusalem, si inuenieritis dilectum meum, ut nuntietis ei, quia non persecutione, tribulatione, passione, aut vulneratione, sed quia amore langueo.* Vnde putamus hanc insensibilitatem procedere fratres? Nunquid ab ebrietate vini illius, de qua dicitur libro Prouerbiorum: *Verberauerunt me, & non dolui, traxerunt me, & non sensi?* & non potius ab illa, de qua dicit Psalmista: *Inebriabuntur ab ebrietate domus tua, & torrente voluptatis tuae potabis eos?* Quam voluptatem scriptura nunc gustum, nunc ebrietatem vocat, ut ostendat, quàm parua sit ad comparisonem futuræ plenitudinis, & quàm magna in comparatione cuiuslibet mundanæ iucunditatis. O dulcedo miranda, quæ tam magna, quòd omnem mundanam dulcedinem excedis: tam parua, quòd de illa plenitudine vix stillam modicam decerpis. Modicum enim quid de tanto felicitatis pelago mentibus instillas, mentes tamen, quas infundis, plenè inebrias. Meritò tantillum de tanto, gustus quidam dicitur. Meritò nihilominus, quæ mentem à seipsa sic alienat, ebrietas appellatur. Per quam voluptatem amara cuncta dulcorantur, secundùm Augustinum, sic dicentem: *Tua dulcedo Domine craticulam Laurentio dulcem fecit: tua dulcedo Stephano torrentis lapides dulcorauit: pro tua dulcedine ibant Apostoli gaudentes à conspectu consilij.* Ibat & Andreas ad Crucem securus & gaudens, quia ad tantam dulcedinem properabat. Hanc gustauit Petrus, dum inferiorum oblitus clamauit, quasi ebrius: *Domine, bonum est nos hic esse. Si vis, faciamus hic tria tabernacula.* Hic moremur, & te contemur. Quo habito, nullo alio indigemus. Sufficit nobis te videre, sufficit tanta tua dulcedine satiari. Vnam stillam istæ tuæ dulcedinis degustauit, & omnem aliam dulcedinem

Pſalm. 31.
Liquet
atio ſpiri-
tus.

fastiduit. Quid putas dixisset, si magnam illam multitudinem diuinitatis tuæ gustasset, quam abscondisti diligentibus te?

Tertium lignum est, pro vicissitudine diuinæ visitationis pati liquefactionem, aut sustinere languorem. Dum enim auster afflaerit, protinus liquefactionem patitur, id est, quandam emolitionem, per quam anima per omnia flexibilis redditur ad diuinum beneplacitum, & præcipuè ad amandum Deum, liquefcens ad recipiendum diuinæ inactionis multisariam impressionem: vt sicut liquor liquori, sic spiritus Dei spiritui hominis influens misceatur, & anima cum Deo spiritus vnus efficiatur. Vnde, secundum Origenem, liquefactio est felicissimus effectus diuinæ consolationis. Liquefcit, enim mens, dum deuotione mollescit, vt sponsus in ea suauiter cubet, & nihil duri ei obstat. Liquefcit, inquam, cum deuotione calefcit, vt dilectus in ea calorem diuini amoris inueniat, & quasi quidam contactus spiritualis fiat, qui maximam delectationem generat. Liquefcit denique, dum deuotione superaffluit, vt Deus solum & plenum dominium in ea obtineat. Tunc enim omnis motus, omnis vsus omnis imperus eius, feliciter in æternitate terminatur, anima mea, inquit, liquefacta est, vt dilectus locus est. O dulcis confabulatio Dei cum anima, & in anima, quorum virtute & auditu verborum corda liquefcunt, & liquefcendo deficiunt ab eo, quod fuerunt, & deficiendo perficiuntur in eo, in quem fluunt.

Cant. 5.

Languor
spiritus.

Porro, flante aquilone, mox anima in languorem incidit, cum diuini complexus osculum consequi non valet. Quo tamē carcere non volens, amoris impatientiā patitur, tã exteriora, quam interiora, intolerabili æffuuatione perurgentem. Qua durante, nullius eam vsus creaturæ delectat, omnia sustinere paratam, vt id, quod amat, obtinere valeat. Hęc autem amoris impatientia cor amantis depascit, & sanguinem eius bibit, totum hominem marcescere faciens. Vnde Bernardus, huius aliquando visitationis vicissitudinem passus, ait: Verbum mihi ad te est, ô rex seculorum Iesu Christe. Ausu charitatis colloqui tecum præsumo, factura manus tuæ, & adire te. Vsq̄quo sustinebo absentiam tuam? expectationem faciei tuæ quanto tempore feram? Vsq̄quo ingemiscam, & stillabit post te oculus meus? Amabilis Domine vbi habitas? Vbi est diuersorium tuum, in quo lætus recumbis inter charissimos tuos, & satias eos manifestatione gloriæ tuæ? Quam felix, quam sanctus, quanta

COR-

concupiscentia appetendus est locus, iste deificæ voluptatis, locus perennium deliciarum. Non accessit oculus meus, nec appropinquavit cor meum, usque ad multitudinem dulcedinis tuæ, quam intrinsecus abscondisti filiis tuis. Solo eius odore utcumque sustentor, & spiramentum suavitatis tuæ de longinquo venit ad me, quæ est mihi super odorem balsami & fragrantiam thuris & myrrhæ, omnisque generis suauiæ odora, & concupiscentias mundas parit in me, quarum est aduultio delectabilis, vix tamen portabilis.

De nono scilari gradu amoris, qui dicitur Amor inaccesibilis.

Cap. XXXIX.

Querit Doctor sanctus secunda secundæ, quæstione centesima octogesima: Vtrū vita contemplatiua secundum statum vitæ presentis pertingere possit ad visionem diuinæ essentiæ, sicut videtur dicere Iacob: *Vidi Dominum facie ad faciem, & salua facta est anima mea.* Ad hoc respondet, quod in hac vita quis potest esse dupliciter. Vno modo secundum actum, in quantum actualiter sensibus corporis utitur: & sic nullo modo contemplatio presentis vitæ pertingere potest ad videndum diuinam essentiæ, sicut ait Augustinus duodecimo super Genesim ad litteram, quod nemo videns Deum, viuit vita ista, qua mortaliter viuitur in istis sensibus corporis. Vnde non est intelligendum, quod Iacob viderit Dei essentiæ, sed quod vidit formam imaginariam, in qua Deus illi locutus est. Alio modo potest esse quis in hac vita potentialiter, & non secundum actum, in quantum scilicet eius anima est mortali corpori coniuncta ut forma, ita tamen quod non utitur sensibus corporis, aut etiam imaginatione, sicut contingit in raptu: & sic contemplatio vitæ presentis ad visionem essentiæ diuinæ pertingere potest. Vnde supremus gradus contemplationis est, qualem habuit Paulus in raptu, secundum quem fuit medio modo se habens inter statum vitæ presentis & future. Iste verò raptus fit cum quadam violentia, qua quis ex diuina virtute subleuatur ad aliqua supernaturalia contuenda, eum abstractione à sensibus. Licet enim naturale est homini, quod per sensibilibus apprehensionem in diuina tendat, quia hoc ad hominis dignitatem pertinet, ut ad diuina subleuetur, eò quod factus est ad imaginem Dei: quod tamen eleuetur ad diuina cum abstractione à sensibus, non est homini naturale: quia cum bonum diuinum

Gen. 32.

Raptus ut est supremus gradus contemplationis.

XXXX 3

in